

III.

Optegnelser om kirkelige Personer i Aarhus i 16de Aarh. af M. Hans Pedersen Horsens.

Iblandt Langebeks Excerpter i Kong. Bibl. Nr. 209 findes et Blad, skrevet med Biskop D. Jens Bircherods Haand, der indeholder kronologiske Notitser om kirkelige Personer i Aarhus i Reformationssaarhundredet; da disse Notitser indeholde et og andet, som neppe andensteds fra er bekjendt, og da det Haandskrift, hvorfra de stamme, maaske ikke er bevaret¹⁾, saa meddeles Indholdet her.

Ex Johannis Petræi Catalogo Episcoporum Arhusiensium.

Petrus Gylling Archidiaconus Aarhus. sub Episcopis Petro 4to et Boetio Magni, qvo sedente obiit.

1506 depositus Canutus Daa in alma Rostochiensis Universitate, feria 3tia post S. Laurentii.

1513 M. Andreas Lætus²⁾ præbenda Kolkot ornatur.

1514 nascitur M. Laurentius Bartholomæi, Arhus. Episcopus.

1520 nascitur Petrus Oxe.

¹⁾ •Johan. Petræi Horsnensis Catalogus Episcoporum Arhusiensium ab anno Christi 948 ad annum Christi 1584• fandtes i sin Tid i Msc. i P. Resens Bibliothek (se Katalogen over samme p. 129) og gik altsaa til Grunde ved Universitetsbibliothekets Brand 1728. Et andet Hdskr. af samme Forfatter: •Antiquitates rerum Danicarum colligente M. Johanne Petrejo Horsnensi, quondam Canonico Arhusiensi• (der gaar fra 1133 til 1612) nævnes hos Celsius, Hist. Bibliothecæ Upsal. p. 104 som værende i Upsala. Saa vldt jeg mindes, findes der ved Slutningen af Jo. Meursius's Hist. Dan. nogle Uddrag af Hans Pedersen Horsens's historiske Optegnelser; men jeg har ikke Udgiven ved Haanden.

²⁾ Af Kirkehist. Saml. II, 588 ses, at han var Indkaldt som Repræsentant for Aarhus Kapitel til at forhandle om Kirkeordinansen 1537, men hans Navn findes dog ikke blandt Underskrivernes. Forøvrigt findes flere Efterretninger om ham i Ny kirkehist. Saml. II, 286. III, 461. 498. Kbhvns Univ. Hist. II, 462—3. 551. Rørdam, Hist. Kildeskr. II, 669, 700.

1521, dominica Lætare, M. Avo Bilde, Regis Daniæ Cancellarius, in Episcopum Arhusiensem consecratur.

1526 in profesto Corporis Christi obiit Doctor Martinus Børup, Arhus. Ecclesiæ Cantor, cui successit in prælatura M. Georgius Samsing († 1548).

1550 mortuus M. Nicolaus Jacobi, pastor primus Evangelicus ad templum D. Virginis Arhusiensis, cui successit M. Laurentius Bartholomæi, scholæ rector.

1557 M. Laurentio Bartholomei ad episcopatum Arhusiensem vocato successit in pastornatu ad D. Virginem M. Esbernus Petri rector scholæ ibid.

1562, 11 Decemb., obiit M. Casparus Brochmand, Arhusiensis ecclesiæ archidiaconus et canonicus, cui in prælatura Ottho Brochenhus, in præbenda Doctor Cornelius, Medicus, successère.

1565. M. Olaus Olai, pastor ad D. Clementem, et M. Esbernus Petri, pastor ad D. Virginem peste obierunt. Illi successit Dn. Budæus Johannis Randrusiensis, anno sequenti Wittebergæ Magisterio ornatus; huic Dn. Christiernus Otthonides Hauniensis, anno eodem, sc. 1565, Magister Hauniæ promotus ²⁾).

1573 in Junio obiit nobilis Andreas Munch, canonicus Arhusiensis.

1575 obiit Franciscus Banner, præpositus et canonicus Arhusiensis; huic in prælatura et præbenda successit Arv. Hwtfeld ³⁾).

1579 Nicolaus Wilhadi, pastor Arhus. ad D. Clementem, et Johannes Petri (autor harum annotationum) die

¹⁾ M. Niels Jacobsen (Jepsen) har underskrevet den latinske Kirkeordinans 1537 (Cragii Ann. Chr. III. Add. p. 87). Andensteds omtales han som død 1542, hvilket neppe er rigtigt. Mulig er han den Niels Molsing, der nævnes som Befordrer af Reformationen i Aarhus. (Ny kirkehist. Saml. II, 286. III, 461.)

²⁾ Om Hr. Christen Ottesen (Blichfeld) se min Univ.s Hist. II, 744, hvorefter det vil ses, at han i det tidligste i Aaret 1566 kan være bleven Præst i Aarhus.

³⁾ Se Hertel, Om Aarhus Domkirke. II, 564 ff.

1 Septembris in Academia Vittebergensi artium magistri renunciatur.

1580 obiit Otthoniæ Cornelius, Medicinæ Doctor felicissimus, ecclesiæ Arhusiensis canonicus, cui in præbenda successit vir nobilis Johannes Brochenhusius.

1583 obiit M. Ivarus Bartholinus, Sorensis coenobii abbas ¹⁾ et ecclesiæ Arhusiensis canonicus; in præbenda successit Arnoldus de Fine, cantor regius.

Om Forfatteren af disse Optegnelser, M. Hans Pedersen Horsens, der altsaa den 1ste Sept. 1579 tog Magistergraden i Vittenberg, og Aaret efter findes studerende i Leipzig ²⁾, og som døde den 13de Juli 1617 som Lektor ved Aarhus Domkirke og Præst i Hasle og Aaby samt Provst i Hasle Herred, kan henvises til Poulsons Catal. past. diæc. Aarhus. p. 19. Worms Lexicon III, 368. Bendz, Bidrag til Horsens lærde Skoles Hist. S. 44. Ingen af disse Forfattere omtale dog den Strid, han 1609—10 havde med sin Kollega i Aarhus Kapitel, M. Christen Sørensen Stub, skjønt den paa det nærmeste havde kostet ham hans Embede. Herom kan hidsættes følgende Udtog og Breve.

1.

1609, S. Martini Aften (Aarhus). Karl Bryske til Markgaard, Befalingsmand paa Aarhusgaard, og Jens Gødesen, Superintendent i Aarhus Stift, stevne M. Hans Pedersen Horsens, Kannik i Aarhus, i Anledning af et Klagemaal, M. Christen Stub, Kantor i Kapitlet, førte over ham for en skriftlig Beskyldning, som M. Hans havde fremsat imod ham vedkommende en formentlig urigtig Førelse af Procuratorii Regnskab (i Kapitlet).

1609, 15 Novbr. De samme gjøre vitterligt, at M. Hans Horsens har klaget for dem over, at M. Chr. Stub »har

¹⁾ Her er en Fejl, thi M. Iver Bertelsen var ved sin Død ikke mere Abbed i Sorø, men derimod i Ringsted.

²⁾ Ny kirkehist. Saml. II, 519.

gjort saadan en Constitution og Forordning med Kannikerne, at hver aarligen skal udlægge sex Mark til Chortjenesten, og Kannikerne der med at være forskaanet for den daglige Chortjeneste, Kgl. Maj.s Ordinans dem tilholder, skal og imod Ordinansen have forordnet andre i sit Sted at betjene Choret, skal ej heller i samme sit Embede forholdet sig efter Kapitels Statuter« — ligeledes klager han over, at Anders Ibsen, Locat i Skolen, og Laurits Jensen, Degn til Mallings Sogn, holder sig til at være de øverste i Choret at begynde der at synge, hvilken deres Tjeneste ej heller skal efter Ordinansen forrettes. Endvidere havde han Tiltale mod M. Chr. Stub for nogle Kapitelsindkomster, som han forment, denne havde forholdt ham. De stridende stevnedes til at møde for Lensmand og Biskop næstkomende Temperdag, 20 Decbr., i Aarhus Kapitel.

1610, 9 Januar. Karl Bryskes Beretning til Kansler Friis om disse Stridigheder. Han vedlægger en Udskrift »af hvis Kgl. Maj. aarligen har forlent M. Chr. Stub med«, »saa det synes hannem at have megen Indkomst for ringe Umage, og derhos haver han Vejlbys Sogn, liggendes her næst ved Byen, som han aarligen haver sin Præsterente af, og der holder en Kapellan; og eftersom han er forordineret at være Kantor, søger han ikke Choret og begynder [ikke] Sangen derudi, som andre Kantorer gjøre, men holder der en Person, som synger for ham, og vil han, at de andre Kanniker skal lønne samme Person med ham«.

Originalerne i Geh.-Ark., Aflev. fra Kancelliarkivet, Kansler Friis's Breve.

2.

Min ganske venlig Hilsen (etc.). Kjære Hr. Kansler, jeg kan eder yenligen ikke forholde, at nu den 4de Juni sidst forleden udi Aarhus Skole var mange godt Folk forsamlede, efter Ungdommen af samme Skole havde ageret her i Byen¹). Udi samme Forsamling var ogsaa tvende af Præsterne her

¹) Jvfr. Tauber, Hist. scholæ Arhus. p. 49.

i Byen, ved Navn Mester Christen Stub og Mester Hans Horsens, og der udi deres Drukkenskab haver M. Hans Horsens beskyldt M. Christen Stub for en Tyv, og sagt, han havde stjaalet Kapitlets Penge, og Mester Christen Stub skulde have beskyldt Mester Hans Horsens for en Horeunge. Efter hvilke slig deres Sigtelse og Beskyldning er gangen Vidne i Kapitlet. Efter samme Vidne var gangen, og dennem udi saa Maader for uærlig Sag haver beskjeldet hinanden, haver Bispen og jeg ikke andet turdet understaa os, end de begge skulde undholde dennem fra Kirketjeneste, til deres Sag blev omkjendt af sin tilbørlig Øvrighed. Nu forfarer jeg, at de haver tagen Sagen til dem og forligt sig med hinanden uden Dom eller Sagens Udføring i andre Maader, efterdi samme Skjeldsord ere faldne i en ærlig Forsamling. Udi hvilken Sag jeg paa det allervenligste er ganske gjerne begjærendes, at Hr. Kansler vilde lade mig vide sin gode Betænkende herudi; thi jeg tør ikke understaa mig at samtykke dennom at gjøre nogen Præstetjeneste, førend jeg fanger eders gode Vilje at vide, om Sagen skal saa blive, eller der skal videre paa tales.

Desligeste kjære Hr. Kansler findes her en Præst i Aarhus Len ved Navn Mester Michel i Maarslet, som nu længer end Aar og Dag mig aldeles ubevidst haver udelukt af Daabsens Sakramente den vanlige Besværen, som efter Ordinansen hos Daaben over smaa Børn skulde ske. Der mig sligt blev tilkjendegivet, befalede jeg strax Provsten næste Søndag derefter at begive sig til samme Kirke og der forfare, om saa var eller ikke. Da kristnede han tre Børn samme Dag i forskrevne Kirke og da i Provstens Nærværelse saa vel som tilforn udelukte samme Besværen, endog uanset Bispen udi Præstemode havde foreholdt hannem saavel som de andre Herredspræster, at de skulde tage dennem vare, at de ikke udelukte Besværen i Daaben, som videre er i Mester Michels egen Bekjendelse at forfare. Udi hvilken Sag jeg ogsaa paa det allervenligste er gjerne

Hr. Kanslers gode Raad og Betænkende begjærendes. —
Actum Aarhusgaard den 26de Juli 1610.

Karl Bryske, egen Haand.

(Udskrift til Kongens Kansler, Christian Friis til Borreby.)

Orig. i Geh.-Ark. Aflev. fra Kancellark., Kansler Friis's Breve.

3.

Karl Bryske og M. Jens Gødesen finge Brev, en Præst der
udi Aarhus Stift og tvende Kanniker der sammesteds
anrørendes.

Christian 4.

Vor Gunst tilforn. Vider, at eftersom vi naadigst
komme udi Forfaring, hvorledes en Præst udi Aarhus Stift,
ved Navn M. Michel i Maarslet, sig skal have understaaet
af Forsæt og Egensindighed at udelade Exorcismum udaf
Daaben; og efterdi vi ingenlunde ere tilsinds, at de, som
saa groveligen og af Forsæt imod vores udgangne Ordinans
sig forse, skulle blive ustraffede: da bede vi eder og ville,
at I over forskrevne M. Michel udi forskrevne Sag lader
hænde ordentlig Dom og Sentens, paa det at andre kunde
tage sig vare, ikke udi slige grove Forseelser sig at lade
befinde ¹⁾). Desligeste eftersom vi og naadigst komme udi
Forfaring, hvorledes at tvende Kanniker der udi vor Kjøb-
sted Aarhus, ved Navn M. Christen Stub og M. Hans Horsens,
nogen rum Tid siden skulle være geraaden udi nogen
Trætte, og derover givet hinanden nogen Skjældsord, hvil-
ken Sag dog siden imellem dennem begge udi Godtfolks
Nærværelse skulde være bilagt og forenet; og efterat saadan
Forseelse er det hellige Prædikeembede til Vanære og andre
til Forargelse og ondt Exempel, og Prædikestolen dennem
begge hidindtil skal være bleven forment indtil paa vores
egen videre naadigst Erklæring: da bede vi eder og ville,
at I for^{ne} M. Hans Horsens sin Prædikestol igjen forløver,
dog at I hannem samme Sag tilforn ved en lidelig og

¹⁾ Præsten i Maarslet, M. Michel Nielsen, blev afsat fra sit Embede.

billig Summa Penge til de fattige lader afsone, og hannem siden tilholder at udgive en Forpligt fra sig, udi slig Forseelse sig ikke herefter at ville lade befinde. M. Christen Stub maa og Prædikestolen igjen forløves; dog skal han udi lige Maade give en Forpligt fra sig. Hvad videre hans Straf skal være, ville vi os ved forderligste Lejlighed naadigst om erklære ¹⁾. Dermed etc. Hafnæ den 8 Augusti 1610.

Jydske Tegnelser V, 521.

Da M. Hans Horsens ved Siden af sit Embede som Lektor ved Domkirken havde to Landsogne, hvor han var Præst, holdt han sædvanlig Kapellan til Betjening af disse. Som saadan havde han en Tid lang en vis Hr. Lavrits Pedersen, om hvem vi have fundet følgende karakteristiske Skrivelser, der tillige oplyse andre Forhold i Aarhus Kapitel.

1.

Guds Naade oc Fred med min venlig Helsen, nu oc altid ved Jesum Christum vor Herre. Kiere Her Cancellær, gunstig gode Ven, betacker ieg Eders Velbiurdighed venligen oc gierne for alt got beuist, det ieg altid vil findis aff beste formue villig oc redebuden at forskyldte. Fick ieg, fromme Herre, E. V. missivebreff i aftis dend 31 Janv. formellende en Capellan her vdj Aarhuuss ved naffn Her Laurits Pederssøn at haffue vnderdannigste supplicerit til Kong. Matt., huorledis hand for 2 Aar forleden skulle haffue slaget en Quinde her vdi Byen vdi hendis eget huss, oc der offuer skal vere dømbt fra sin halss, med hans vnderdannigste begiering, hand til sit Prestekald igen maatte forhielpis; her hos oc att Kong. Maj. min naadige Herre haffuer befalet mig paa mitt Embedis vegne at erklere, huorledis samme Prestemand tilforn saa vel som siden haffuer skicket sig oc forholdet, saa hand er værd at hielpis, som E. V. skriffuelse med flere ord der om formelder.

¹⁾ Han mistede Kantoratet i Kapitlet.

Da at effterkomme min naadige Herris oc Kongis Befaling, er mig dette vitterligt om for^{ne} Prestemands leilighet, at hand for 10 Aar siden tiende her vdi vor Capitel Schole for en locat, oc der han resignerede Scholen, reiste hand til Kiøbenhaffn at studere; midlertid hand var in studiis, der en gammel Prestemand paa Seerø i Sieland behøffuede i sin Allerdøm en Capellan, ordinerede oc forsende S. D. Peder Vinstrup hannem did hen; huor hand der skickede sig, vinde de beseglede testimonia, hand derpaa viser. Fra Seerø bleff hand kaldet aff hæderlig mand her vdi Capitelet M. Hans Horsens, at skulle vere hannom i hans Allerdøm en medtiener vdi Guds ord, huor hand tient haffuer paa det 8 Aar, oc haffuer aff hannom der paa Kundskaff oc beuiiss. Huad min Person oc Embed anlanger, vide ieg icke at haffue vest synderlig klagemaal offuer hannom, siden hand kom hid i Stigtet til Kircketieniste, førend nu han er geraden vdi Wenighed oc Slagsmaal med en Guldsmid Quinde, som vare i huse med hannom, effter som dend Sag er hørt oc vdført for sin tilbørlig Dommere, saa ieg effter den Dom, hannom er offuergaaet, haffuer paa mit Embedis vegne hannom suspenderit ab officio hid indtil. Midlertid haffuer ieg icke spurt om hannom andet end det hannom kunde sømme. At Kong. Matt. begere at vide, om for^{ne} Prest er værd at hielpe, kand ieg icke necte, at dersom hand vil lere oc leffue, som en erlig Prestemand bør, kand hand vel (nest Gud) vdi en Christen Menighed giøre fruct, det hand oc med haand oc mund vdi begge Sogneprestens her til Domkircken paahøring loffuede, dersom hand naadigste kunde bliffue til sit Prestetieniste tilsted, at hand kunde nyde it lidet stycke brød til sin Høstru oc 4 smaa vfødde børn, de haffue. Det Capellanie, hand haffde at betiene, er forsørget med en anden Prest, saa hand derfra er vdlect. Forseende mig til, at hand aff denne fare oc skade bliffuer visere, oc vandrer vaarliger vdi sit kald, huor Gud oc Kong. Matt. hannom naadigste ville haffue forsiunet. Dette haffuer ieg, fromme Her Can-

celler, effter Kong. Matt. Befaling, oc E. V. Skriffuelse til en kort erklering om for^{ne} Prestemands vilkoer, saa viit ieg aff ved, vnderdannigste ladet antegne, oc vil altid findis at giøre oc lade, huad Eder til ære, tieniste oc velbehag vere kand. Befalende her med Eder Gud i vold, aff Aarhus, 1 Febr. A^o 1617.

Eders Welbiurdigheds tienistwillig

Jens Gødissen.

Udskrift: Erlig velbiurdig Mand Christian Friis til Krastrup (sic), Ridder, Kong. Maj. vor naadigste Herris Cancellor oc Danmarckis Rigis raad, min gunstige fordrer oc gode ven.

Orig. i Kongl. Bibl., Bøllings Brevsamling.

2.

Min gantz venlig Helsen forsend med Vor Herre, nest stuor tacksigelse for megit beuijst æhre och guode, huis igien att forskylde ieg findis tacknemmelig. Fromme w. Her Cantzler, gunstige gamle Patron og forderer, ladendis E. Magnificentz venligen vide, at E. St. kiere Suoger w. Lauritz Lindenow voris kiere Lensmand lod mig læse kort forleden den 7. Septemb. en Epistolam supplicem, som en ved naffn H. Lauritz Pedersøn haffde E. Mag. ladit offuergiffue anlangende Weylby sogen, som hand skall vere bleffuen quit emod hans lowlig kaldsbreff, oc flere poster, hand mig perstringerer med, sin wrichtige sag mere til anseelse oc behielpening, end beuiselig at giøre. Da effterdi processen mod hannom hid indtil er for witlefftig att skriffue om, oc vel ved, at E. St. er vdi andre wichtige sager occuperit, haffuer ieg lagt hos denne min skriffuelse en vnderdanigste beretning, som skulle haffue verit fremlagt ved min Suager Peder Bing, Kongl. Mayts Renteskriffuer, til siste almindelig Herredage, dersom for^{ne} wrolig Præst haffde ellers sig vnderstanden at gaa i rette mod Dn. Episcopum, som med Residentibus haffde dømpt paa hans vloulig kaldsbreff. Aff huilken min beretning sandrueligen erfaris, huor wsandrueligen oc skalckachteligen hand mig

for E. St. haffuer angiffuen, som ieg ydermere, om fornøden giøris, vil med richtige documenter, domme och tingsvinder giøre gott oc beuiselig. Oc skall E. Mag^{as} wiselig tro, at ieg ey aff forsett vilde giøre hannom eller nogen wrett i det ringeste, ey heller nest Guds hielp mig skall offueruisis: ydmygeligen begierendis, att E. St., som hid indtil, vill gunsteligen tage mig oc denne min sag vdi sin patrocinium. Herren skall det igien E. Mag. beløne, som flere velgierninger mod mig, saa vel som mod min fattige enniste Søn, med huis promotion hand er hulpen til vdi Academiet. Oc ieg altid aff yderste formue findis E. Mag. plictige tiener. Oc vil her med haffue E. St. med sin kiere w. elskelige Frue oc børn vnder den høyetist beskiermelse befallit. Aff Aarhus den . . . 7bris 1630.

Matthias Jacobsøn D.¹⁾

E. haandt.

Udskrift: Erlige Welbyrdige og Strenghe Rider Her Christian Frijs til Kragerup, Kong. Maytz Cantzeler, min meget gunstige Patron och Forderer, ganske venligen.

Orig. i Geh.-Ark., Aflev. fra Kancelliarkivet, Kansler Friis's Breve. Indlagt findes følgende Stykke:

3.

Efftersom H. Lauritz Pedersen er formedelst sin wrolighed først kommen fra sit Capellani paa Serøe²⁾, oc siden udj Aarhus, der hand vaar Capellan til tuende Capittels Kiercker her uden Byen, for Woldssag oc Offuerlast dømt fra sin Halss til Aarhus Byeting³⁾, som siden er confirmeret til Wiborg Landtzting, dog aff Kong. Maytz naadigsten efterlat, oc hannem indulgerit igien at maatte forhielpis til nogen leylighed. Huor effter hannem er beuilget

¹⁾ Dr. med. Matthias Jacobsen, der var Læge i Aarhus og Kantor i Kapittlet sammesteds, døde den 15de Maj 1636. Hans i Brevet omtalte Søn var den senere Biskop i Aarhus, D. Jacob Matthiesen.

²⁾ Er huer mand vitterligt. (Denne og flg. Anm. ere af Brevskriveren).

³⁾ Originaldommen er udi min forvaring her.

for en Hører den nederste lexe udj Aarhus latinske Skole. Oc ieg der effter formedelst gotfolckis forbøn oc i sønderlighed for hæderlig oc høylærd Mandz Doctor Jesper Brockmandz Skriffuelser oc intercession ¹⁾, saauel som ocsaa M. Niels Spentrups schrifftlig vnderhandling ²⁾ om en visse aarlige Pension, saa megit M. Niels paa H. Lauritzis vegne sielff begerit haffuer, samtyckt hannem til Weilby sogn, liggendis til mit Prælatur, som mig naadigst for min vnderdanigst Hofftieniste aff Kong. Maytz er forlænt: Saa haffde ieg icke formodet, bemelte M. Niels Spentrup oc min Capellan Her Lauritz Pedersen nu 7 Aar effter samme forhandling saaledis skulle haffue lønt mig for min guodvillighed oc fiendtligen sig inueherit mere serdelis paa mig end andre, som lige slig Jus oc rettighed haffuer til deris Præbend Kierker her omkring Byen ³⁾, som oc andere Capitteler her udj Riget; wanseendis, at effter denne besuerlige Feidetiid huerken Kong. Maytz Lensmand enda vaar hiemkommen til Lænit, ey heller Superintendenten til Stifttet, vnderstaaet sig ved et wseduaanligt Kaldzbreff ickun aff sex Sognemend, der icke aff Menigheden til Kald vaar vdkaarit, forseglede udj for^{ne} M. Niels Spentrups Stue effter for^{ne} M. Niels oc H. Lauritzes egen anfordring oc stempling ⁴⁾, Capittels confirmerede Frihed wanseet, at intrudere saaledis Capellanen, for^{ne} Her Lauritz Pedersen, for en Sognepræst udj Weilby sogn mod bemeldte schrifftlig vnderhandling, som bem. M. Niels sielff gjorde met mig paa Capellanens Vegne, huor effter Capellanen udj 7 Aar haffuer tient, sig ocsaa erkient for min Capellan, oc som en Capellan verit forskaanit for Contribution under fremmit

1) De intercessions breffue ere hos mig tilstede.

2) Effter den vnderhandling er Tingsvidne.

3) W. Eiler Quitzow til Hasløffkiercke, Bispen til Eggo kiercke holder Capellaner etc.

4) Er lowlig tingsvidne effter fornæffne mends egen beklendelse, oc end mere at de haffuer der til verit nød oc tvungen aff M. Niels Spentrup oc Her Lauritz etc.

Herskab ¹⁾. Wnderstaar sig nu ligeuel i saa maader som før er rørt at abalienere Sognit fra Cantoriet, som udj sig sielff er saa ringe, at Cantor icke deraff kunde haffue sin vnderholdning, om Sognet kom fra Prælaturet, huilcket Sogn af Arildztid et purioris religionis reformatione haffuer efterfuld Aarhus Capittels Cantores wbehindret, oc dennem [staaet] frit for enten sielff samme Sogn at betiene eller at tage sig derudi en retsindig oc duelig Capellan ²⁾. Huorudoffuer ieg aff slig indpass udj min forlæning oc Capittels Friheder høyligt haffuer verit foraarsagit imod for^{ne} min Capellan H. Lauritz Pedersen at procedere oc dom at hende. Formenendis vnderdanigsten, samme Dom ret at vere, oc bør veed mact at bliffue, effterdj derudj er anseet Capittels ældgamle præscriberte oc stedtzeffterfølgende Frihed paa Weilby Sogn til Cantoris Prælatur, met der paa kongelig naadigst Confirmatz udi woris Kiercke Ordinantze fol. 70, at huilcke Sogne, der aff Arildztid haffuer ligget til Canickdømme, skulle dertil bliffue, saa oc mit naadigst forlænings Breff ³⁾, at Kong. Maytz Embitzmend, Fogder eller andre ey skulle giøre mig der imod forfang eller hinder i nogen maader. Wnderdanigsten formodendis aff Kong. Maytz min allernaadigste Herre sampt Rigens høyewise Raad som Capittels Friheders naadige handthabere oc beskiermer imod

¹⁾ Er oc tingsvidne paa: oc at H. Lauritz skulle haffue vdstanden stoer fare i Findernis tid, er huer endnu wbeuijst her i byen.

²⁾ Effter gode dannemends saa vel som Sognefolckens egen bekien-delse, som siden er tagen tingsvidne effter; oc end mere aldrig nogen prest i Mandeminde at haffue besett prestegaarden, men mig mod Her Lauritz tildømt Landgilden der aff at opbære, lige som mine formend, effter kongelige benaadning.

³⁾ Wnderdanigste formodendis, att min allernaadigste Herre icke lader mig Hans Maytz gamle Hofftiener see anden Indpas for min vnderdanigste Hofftieniste, end mine formend for mig; ey heller tilsteder, at for^{ne} wrolig Hoffuet skulle mig mere tribulere nu paa min Allerdom, end andre mine Capellaner her aff Byen for hannom giort haffuer, eller mine formends Capellaner dennem beulest haffuer.

slig wrolige egensindige Hoffder, som dens Friheder vnderstaar sig veed atschielige wbegrundede oc wiit hensøgte middel for egen fordeel skyld at violere oc mutilere, en naadig Dom oc Confirmats paa Reuerendi Dñi Episcopi oc hæderlig Capittels Sententz saauel som oc en billig Kaast oc Tæring aff for^{ne} Her Lauritz Pedersen, som mig eders Maytz Vnderdan til neruerende Herredag haffuer indsteffnet, oc derforuden hand met sine Consorter at staae til rette som vedbør. Ynskendes eders Høymectighed under Gudz Allermectigstis protection

Eders Kong. Maytz.

Vnderdanige Tiener.

[Matthias Jacobson D.]

Ranbmærkningerne, der her ere satte under Texten, ere vedføjede med D. Matthias Jacobsens egen Haand.
